

El retorn d'un llibre maleït que va ser saldat a vint duros

Crònica



TONI VALL
BARCELONA

“**A**quest llibre va ser un fracàs. Es va saldar a El Corte Inglés a vint duros”. Amb aquesta eloqüència resumeix Gregorio Morán la vida i la personalitat del seu llibre *Miseria y grandeza del Partido Comunista de España 1939-1985*, editat l'any 1986 per Planeta i reeditat avui en una versió revisada per ell mateix: *Miseria, grandeza y agonía del PCE 1939-1985* (Akal). Si bé va ser un fracàs en el seu moment, amb el pas dels anys va esdevenir un referent, descatalogat i pagat a preu d'or en pàgines web literàries i de col·leccionisme. Per què va passar? Morán ho té clar. A banda de la poca confiança que hi va dipositar l'editorial, l'autor assenyala que ningú dins el partit tenia ganes de recordar res.

Durant la presentació d'ahir a la llibreria Laie de Barcelona, Morán va estar acompanyat pel seu amic, el periodista i escriptor Javier Pérez Andújar, que amb humor va destacar la personalitat capicua del llibre: “Va sortir després d'un referèndum –el de l'OTAN del 1986– i es reedita després d'un altre”. I continuava: “Cada llibre de Morán és un míssil contra allò que creiem que som. Ell es dedica a l'escriptura de guerrilla, que sempre és sinònim de solitud”. L'estranya vida del llibre s'explica també, segons l'autor, per la informació sensible i molt compromesa que conté, a la qual va poder accedir durant els més de dos anys que va estar bussejant en el vell arxiu del partit “arribat de Moscou i al qual ningú feia gaire cas perquè tothom estava massa preocupat per la decadència de la mateixa organització”. D'entre les informacions més compromeses a què va tenir accés, destaca la correspondència entre Santiago Carrillo i Dolores Ibárruri, *la Pasionaria* –els vells líders del partit–, en què conversaven sobre el destí violent de Gabriel León Trilla, el dirigent del PCE assassinat per ordre de la mateixa direcció.

Després de la publicació del llibre, els arxius que va consultar Morán van desaparèixer. “Vaig tenir la sort de poder indagar en el passat difícil, boirós i criminal del partit”, precisa. A criteri seu, l'objectiu del llibre, abans i ara, és poder entendre com va ser possible que el partit clandestí que va condicionar tant la política espanyola durant quaranta anys i que va ser capaç de superar la repressió, amb només cinc anys de Transició va ser capaç de fer-se “l'harakiri”. —



Els escriptors Gregorio Morán i Javier Pérez Andújar, ahir a la llibreria Laie. CÈLIA ATSET